

Aan: Gemeenteraad 's-Hertogenbosch
College van B&W gemeente 's-Hertogenbosch
Van: Stichting Adviesraad Wmo en Jeugdhulp gemeente 's-Hertogenbosch
Betreft: Advies Verordening maatschappelijke ondersteuning 's-Hertogenbosch 2025

's-Hertogenbosch, 6-6-2024

Geacht College en Gemeenteraad,

Totstandkoming advies

Voor het opstellen van het advies is bij het beoordelen van deze verordening geput uit signalen uit de stad en onze werkbezoeken bij de Roma groep, het Inloopschip, het Straatpastoraat en het CVTB.

Verder is meerdere malen contact geweest met ambtenaren over de inhoud van de concept verordening en onze signalen en werkbezoeken.

Het advies

De Adviesraad Wmo en Jeugdhulp adviseert het college om in te stemmen met de verordening. Wel hebben wij hierbij een aantal dringende aandachtspunten.

Beargumentering en aandachtspunten

Met de recente ontwikkelingen binnen het programma Sociale Structuur 'De kracht van samen' en de recente verordening maatschappelijke ondersteuning 's-Hertogenbosch 2025 ziet de Adviesraad Wmo en Jeugdhulp kansen voor het verbeteren van de situatie van dak- en thuislozen in onze gemeente. Hieronder volgen onze aanbevelingen, onderbouwd door onze waarnemingen en analyses.

1. Inzet hulpverlening en beschikbare middelen

De ervaren werkdruk onder hulpverleners is hoog, mede door de vele regels en de noodzaak om afstemming. Dit belemmert de effectiviteit van de hulpverlening. Wij adviseren:

- Een ruimhartige eerste toegankelijkheid bij de voorzieningen; het gaat in de regel om kwetsbare mensen in directe nood. Een begrijpelijke en noodzakelijke screening kan volgen na de eerste opvang en noodverbanden.
- Zorg dat hulpverlening snel en effectief is, gericht op het zo snel mogelijk realiseren van een stabiele woonsituatie. De talrijke eisen en voorwaarden, die vaak gesteld worden bij screening van mensen die bij de MO aankloppen leiden tot mogelijk te veel uitsluiting. Integreer alle relevante diensten om efficiënter te werken en dubbel werk te voorkomen

- Ruimte voor innovatie: geef hulpverleners de ruimte om te innoveren en maatwerk te leveren. Dit kan door minder strikte beleids- en systeemregels en door het bieden van rugdekking.

2. Moraal en Bejegening

Dak- en thuislozen voelen zich vaak minderwaardig behandeld. Een menswaardige behandeling is cruciaal voor maatschappelijk herstel en herstel van vertrouwen in de hulpverlening. Wij stellen voor:

- Warmte en Respect: Richt opvanglocaties warm en uitnodigend in en behandel alle burgers met geduld en respect, ongeacht hun woonsituatie.
- Biedt ondersteuning aan de hulpverleners op de gebieden ethiek, morele dilemma's en moreel beraad. Betrek ervaringsdeskundigen om de hulpverleners bewust te maken van de impact van bejegening.

3. Systeem- en Leefwereld

De huidige systemen zijn vaak te complex en niet afgestemd op de leefwereld van hulpvragers. In de verordening wordt bijvoorbeeld aangegeven dat verwacht wordt dat mensen tijdig maatregelen nemen om dakloosheid te voorkomen of dat men een positief sociaal netwerk heeft. De verordening stelt dat geen aanspraak op maatwerkvoorzieningen kan worden gemaakt indien de noodzaak tot ondersteuning voor de inwoner redelijkerwijs vermijdbaar was. We geven hierbij de volgende adviezen:

- Overschatting: Wees doordrongen van de regelmatige overschatting van zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid van mensen die al lang aan de rafelrand van de samenleving hangen.
- Voorlichting en preventie: Verhoog de bewustwording onder inwoners over de gevolgen van het niet tijdig treffen van maatregelen. Dit kan door middel van informatieve campagnes en voorlichting bij kritieke levensgebeurtenissen, zoals migratie of echtscheidingen.
- Vroegtijdige interventie: Stimuleer inwoners om proactief ondersteuning te zoeken door laagdrempelige toegang tot advies en tijdelijke oplossingen te bieden. Dit helpt escalatie naar crisisniveaus voorkomen.
- Beoordeling op individuele basis: Hoewel het belangrijk is om misbruik van voorzieningen te voorkomen, moet elk geval afzonderlijk beoordeeld worden om te verzekeren dat geen enkele burger zonder noodzakelijke ondersteuning komt te staan, met name kinderen en kwetsbare groepen.
- Flexibiliteit in beleid: Overweeg uitzonderingen waarin de preventie van noodsituaties centraal staat, vooral als kinderen betrokken zijn, om te voorkomen dat zij de dupe worden van de situatie van de ouders.
- Ervaringsdeskundigheid: Betrek ervaringsdeskundigen actief bij het vormgeven van beleid en praktijk. Zij kunnen waardevolle inzichten bieden die de effectiviteit van onze programma's kunnen verhogen.
- Benut bestaande kennis: maak bij het nemen van beslissingen en de bejegening van de MO cliënten gebruik van reeds aanwezige kennis over duurzame preventie en

oplossingen. Zie hiervoor onder andere Tim 'S Jongers, 'Beledigende Broccoli' en 'Armoede uitgelegd aan mensen met geld.'

4. Tekort aan Woningen

Het tekort aan geschikte woonlocaties is een groot probleem. Het vergroot de uitdagingen rondom dak- en thuisloosheid. Daarom adviseren wij:

- **Uitbreiding en Innovatie in Huisvesting:** Stimuleer de bouw en renovatie van passende woonlocaties. Overweeg ook creatieve oplossingen zoals het aanmoedigen van het delen van woningen met ondersteuning vanuit de gemeente.

Algemene Observaties

We erkennen de stappen die gezet zijn om de ondersteuning voor onze meest kwetsbare burgers te verbeteren. Echter, de vele schrijnende situaties tonen aan dat er nog veel werk aan de winkel is. We pleiten voor een kritische en zelfreflectieve benadering in de evaluatie van het beleid.

Conclusie

Het programma 'De kracht van samen' en deze verordening biedt een uitgelezen kans om de integratie van onze dak- en thuisloze medeburgers te versterken en hun welzijn significant te verbeteren. Dit vereist een gecoördineerde aanpak waarbij empathie, effectiviteit, en empowerment centraal staan. We kijken uit naar de mogelijkheid om dit verder met u te bespreken om de uitvoering van deze adviezen te realiseren.

Wij vertrouwen erop dat deze adviezen bijdragen aan de versterking van onze gemeenschap en zien uit naar uw reactie.

Namens de Adviesraad Wmo en Jeugdhulp 's-Hertogenbosch,

Theo Sikking
Ankie Martens
Wieke Wijnen
Marijke de Valk
Marjolein Thijssen